

Schatkist van de Chinees

Keramisch Museum Goedewaagen laat bij toeval gevonden materiaal zien uit het Amsterdamse atelier van Bert Nienhuis, een van Nederlands bekende keramisten uit de eerste helft van de vorige eeuw. Tentoonstelling 'De hutkoffer - een unieke keramiekvondst, proeven uit het atelier van Bert Nienhuis, 1873-1960' laat niet alleen zijn proeven zien, maar ook zijn handgeschreven aantekeningen.

In Amsterdam noemden ze hem 'de Chinees', maar hoe geobsedeerd de geboren Stad-Groninger [Bert Nienhuis](#) ook mag zijn geweest door de Oost-Aziatische glazuurkunst, zijn betekenis voor de Nederlandse keramiek was veel groter dan dat. In de eerste overzichtsexpositie over Nienhuis' oeuvre na de overzichtstentoonstelling van 1966 in Museum Boymans van Beuningen presenteert het Keramisch Museum Goedewaagen hem ook als de pionier van de Nieuwe Kunst in Amsterdam met zijn design-ontwerpen voor de Tegelbakkerij De Lotus en daarna voor Plateel- en Tegelbakkerij De Distel, als serviezenontwerper van Royal Goedewaagen en vooral ook als Nederlands eerste kera-

miekdocent die vanaf 1905 verbonden was aan de Haarlemse kunstnijverheidsschool, vanaf 1912 aan de Kunstgewerbeschule van het door mecenas Karl Ernst Osthaus gestichte kunstcentrum Hohenhof in Hagen en vanaf 1917 de kunstnijverheidsschool Quellinus in Amsterdam, die in 1924 omgedoopt werd tot het Instituut voor Kunst en Nijverheidsonderwijs. Vanaf 1921 was hij bovendien werkzaam als adviseur van Nederlandse keramiekfabrieken via het Goudse Klei-instituut. Hij onderscheidde zich verder van zijn generatiegenoten Brouwer, Lanooy en André door geen geheim te maken van zijn research en zijn recepten te noteren in schriftjes en zelfs op keramische bladen.

⑧ f glazeur voor (koper)rood.
 memie -- 160
 marmer -- 30
 boorzeur -- 49,6
 kuwets -- 96.
 kaolien -- 25 (39) ^{op de molen} ^{na pitten} ^{byvoegen 39}

Fritte Degussa 90010 komt dicht bij deze glas-
 De notitie was =
 voor kegel 052 op 100 gewd. smeltfel
 12 g d. kaolien 2.
 (zie Cahier (mei 1930) glas 2, 3, 32 eng) - Toch 7 ad
 waar glas 2 en 3 ook voor red. rood geschikt is

f dit mengsel voor reductie rood is gesloeg
 in kleine elect oven, maar 0.20 (670) is te hoog
 is veel te hoog. doorsmelten 0.17 (670) dan smelt
 in geen geval hoger frit dan 0.20 f
 > - Zelfde temp was voor mengsel
 voor krak schrift - zie bladg. ⑨ - (zoals
 voormeld Cahier 1930.)

Het Keramisch Museum Goedewaagen dat al sinds haar stichting onderzoek doet naar Nienhuis' werk kreeg recentelijk een eenmalige collectie van 80 atelierproeven overgedragen. Deze collectie lag 37 jaar lang opgeslagen op een zolder in een Noord-Hollandse kunstenaarswoning opgeslagen in de hutkoffer die een jong kunstenaarsechtpaar in 1980 aankocht bij een plaatselijk antiekwinkeltje in Noord-Holland. De betrokken collectie was waarschijnlijk op grond van kleine gebreken door Nienhuis zelf uitgesorteerd. Ze had beslist ook een bewaarbestemming gezien het feit dat zich in de koffer ook een doos met persoonlijke familiebescheiden bevond. Voor de museumstaf is de nieuwe aanwinst een reden te over om beginnend met deze expositie verdere research te gaan doen. Dit ook in de wetenschap dat Nienhuis' schriftjes met keramisch-technische aantekeningen bewaard zijn gebleven en dat de te dateren stukken vergeleken kunnen worden met Nienhuis' eigen notities.

Friggo Visser

van 3 maart (opening 14.00) t/m 14 oktober
 Keramisch Museum Goedewaagen, Glaslaan 29, 9521 GG Nieuw Buinen
 Open: maandag t/m vrijdag 10 - 16 zaterdag en zondag 13 - 17

